

ด่วนที่สุด

ที่มท ๐๕๑๖.๑/

๘๗๐๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอักษณาคี กทม ๑๐๒๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๙๑๑๐
วันที่ 27 ต.ค. 2552 10 40

๖๘7
สพต.รับที่ ๒๗-๑๐๒-๒๕๕๒
วันที่ ๒๗-๑๐-๒๕๕๒
เวลา 11.40

๒๕

สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ราชฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ร้องเรียนเกี่ยวกับการขอออกโฉนดที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ.๒๕๔๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาเอกสาร จำนวน ๑๕๐ ฉบับ

ด้วยเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น. รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย (นายถาวร เสนเนียม) อธิบดีกรมที่ดิน และคณะ ได้ร่วมประชุมหารือร่วมกันกับตัวแทน
ของ “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ซึ่งเดินทางมาติดตามผลการดำเนินการ ผลการประชุมหารือที่ประชุมได้มีข้อสรุป
ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายถาวร เสนเนียม) ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากนายกรัฐมนตรี จะได้เร่งรัดเกี่ยวกับผลการดำเนินการของกรมธนารักษ์ สำหรับเรื่องที่
กรมธนารักษ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้วโดยกรมที่ดินจะพิจารณาดำเนินการในทางที่เป็นคุณแก่ราษฎรให้ได้รับ
ประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยจะได้กราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา
สั่งการเกี่ยวกับข้อเรียกร้องของราษฎรต่อไป

กระทรวงมหาดไทยได้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทย มีคำสั่งที่ ๔๕๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ แต่งตั้ง
คณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรเรื่องที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้าม
ที่ดินอำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๕๔๖ (เอกสารหมายเลข ๑)
๒. คณะกรรมการตามข้อ ๑. ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘
แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรเรื่องที่ดินในเขต
พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัด

/นครสวรรค์...

นครสวรรค์ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวม ๓ คณะ ในท้องที่อำเภอเมืองนครสวรรค์, อำเภอโกรกพระและอำเภอพยุหะคีรี ประกอบไปด้วยผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและตัวแทนชาวบ้าน ซึ่งจังหวัดนครสวรรค์ ได้มีหนังสือ ที่ นว ๐๐๑๕.๒/๑๕๓๕ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๕ เรียน ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงมหาดไทย(นายโกสินทร์ เกษทอง) รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ ๓ อำเภอแล้วนำเสนอว่าราษฎรมีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการหวงห้ามที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ (เอกสารหมายเลข ๒)

๓. เขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ และในปืงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๕ ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ ได้ดำเนินการเดินสำรวจในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๕๓๕ จำนวนทั้งสิ้น ๕,๕๐๐ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๓,๐๐๐ ไร่ แยกเป็นที่ดินของราษฎร "กลุ่มแผ่นดินของเรา" จำนวน ๑,๒๑๕ แปลง และของราษฎรรายอื่น จำนวน ๔,๒๘๕ แปลง

๔. คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรเฉพาะที่อยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้มีการหารือร่วมกันระหว่างรองนายกรัฐมนตรี(นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม) กระทรวงการคลัง(กรมธนารักษ์) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ และสำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครสวรรค์ รวม ๖ ข้อ ตามนัยหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๓๒๑๕ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ (เอกสารหมายเลข ๓)

๕. ที่ดินตามข้อ ๓. คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จังหวัดนครสวรรค์ (กบร.จังหวัดนครสวรรค์) ได้พิจารณาผลการพิสูจน์สิทธิตามแนวทางการแก้ไขปัญหาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แล้ว ผลเป็นดังนี้

๕.๑ เชื่อว่าที่ดินที่ราษฎรมีหลักฐานว่าได้ครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนการหวงห้ามตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ โดยได้ปฏิบัติโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีใช้ที่ดินรกร้างว่างเปล่าและมีได้ตกเป็นที่หวงห้าม ซึ่งถือเป็นที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ข้อ ๑ จำนวน ๗ แปลง (เอกสารหมายเลข ๔)

๕.๒ มาเชื่อว่าที่ดินที่ราษฎรได้ครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนการ
หวงห้ามแต่ไม่มีหลักฐาน ให้จังหวัดดำเนินการตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน
 ของรัฐ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ โดยการอ่านแปลภาพถ่ายทาง
 อากาศ] ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๒ จำนวน ๑,๑๑๑ แปลง แยกเป็น

(๑) กรณีปรากฏ มีร่องรอยการทำประโยชน์จำนวน ๖๘๑ แปลง (มีร่องรอย
 ทั้งแปลง จำนวน ๒๘๘ แปลง , มีร่องรอย เกิน ๓ ใน ๔ จำนวน ๘๕ แปลง และร่องรอยไม่ถึง ๓ ใน ๔ ส่วน
 จำนวน ๓๐๘ แปลง) (เอกสารหมายเลข ๕)

(๒) กรณีไม่ปรากฏมีร่องรอยการทำประโยชน์จำนวน ๔๓๐ แปลง (เอกสาร
 หมายเลข ๖)

๕.๓ กรณีที่ดินซึ่ง กพร.จังหวัดนครสวรรค์ พิจารณาแล้วเชื่อว่าการ
 ครอบครองการทำประโยชน์ภายหลังการเป็นที่ดินของรัฐ จำนวน ๕๗ แปลง (เอกสารหมายเลข ๗)
 ซึ่งกรณีนี้ไม่ได้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องอ่านแปลภาพถ่ายต่อไป

๕.๔ ถึงวันนี้สรุปผลการพิจารณาตามข้อ ๕.๒ และข้อ ๕.๓ ของคณะกรรมการ
 พิจารณาผลการพิสูจน์สิทธิของ กพร.จังหวัดนครสวรรค์ (ที่ กพร.แต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี ข้อ ๓) พิจารณา
 ดำเนินการ จำนวน ๑,๒๐๘ แปลง (๑,๑๑๑ + ๕๗ = ๑,๒๐๘)

๖. ผลการพิสูจน์สิทธิในที่ดินดังกล่าวราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” เห็นด้วย
 ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาดามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จังหวัดนครสวรรค์
 เฉพาะกรณีผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศมีร่องรอยการทำประโยชน์ทั้งแปลง จำนวน ๒๘๘ แปลง
 ซึ่งศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดนครสวรรค์-พิจิตร-อุทัยธานี ได้มีบันทึกที่
 มท ๐๕๑๖.๓/๑๓๖๔ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ รายงานว่าได้ดำเนินการพิจารณาดำเนินการลงนามใน
 โฉนดที่ดินให้แก่ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” จำนวน ๑๒๕ แปลง และได้แจกโฉนดที่ดินไปแล้ว จำนวน
 ๓ แปลง

ส่วนกรณีอื่นๆ เช่น มีร่องรอยการทำประโยชน์เกิน ๓ ใน ๔ , บางส่วน และไม่มี
 ร่องรอยการทำประโยชน์ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ร้องคัดค้านผลการพิสูจน์สิทธิของคณะกรรมการ
 โดยเสนอให้ถือว่าหลักฐานการสอบสวนสิทธิ เป็นหลักฐานว่าได้ครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนการหวงห้าม
 การเป็นที่ดินของรัฐตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรื่อง การพิสูจน์
 สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ โดยได้ปฏิบัติโดยถูกต้องตาม
 กฎหมาย ซึ่งมีใช้ที่ดินรกร้างว่างเปล่าและมีได้ตกเป็นที่หวงห้าม และให้สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามมติ

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ตามนัยหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๗๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๑ โดยไม่ต้องอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ

๗. ต่อมาราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ได้ติดตามผลการดำเนินงานของ คณะอนุกรรมการพิจารณาผลการพิสูจน์สิทธิของ กบร.จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และได้มีประเด็นข้อเรียกร้องเพิ่มเติม ดังนี้

๗.๑ ต้องการส่งผู้แทนกลุ่มฯ เข้าร่วมประชุมกับอนุกรรมการเพื่อเสนอความเห็นและ ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ

๗.๒ ขอให้ถือว่าหลักฐานการสอบสวนสิทธิตามที่คณะกรรมการชุดที่ กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งที่รับฟังว่า ที่ดินของผู้ร้องฯ มีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดิน ของรัฐนั้น ให้ถือว่าหลักฐานการสอบสวนที่กล่าวเป็นหลักฐานตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ ตามมาตรการพิสูจน์สิทธิ ที่ดินที่มีของ กบร. ซึ่งหมายความว่า ไม่ต้องอ่านภาพถ่ายทางอากาศเพื่อตรวจสอบหาร่องรอยการทำประโยชน์

๗.๓ ราษฎรยอมรับผลการอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศ เฉพาะรายที่ปรากฏ ร่องรอยการทำประโยชน์เต็มทั้งแปลง แต่ถ้าแปลงใดไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์หรือปรากฏแต่ไม่เต็มทั้ง แปลงซึ่งเป็นเวลาภายหลังการหวงห้ามที่ดินตามพระราชกฤษฎีกาฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นการ ไม่ถูกต้อง จึงขอให้ใช้ภาพถ่ายฯ ในปี พ.ศ. ที่มีการหวงห้ามเท่านั้น จึงไม่ยอมรับผลการอ่านแปลและการดำเนินงาน อนุกรรมการที่ กบร.แต่งตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐

๗.๔ ขอให้ดำเนินการพิสูจน์สิทธิที่ดินให้กับราษฎรเฉพาะกลุ่มแผ่นดินของเราตาม มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ก่อนโดยไม่ยินยอมให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินของ ราษฎรรายอื่นที่อยู่ในบริเวณเดียวกัน แม้จะเป็นที่ดินที่มีหลักฐาน ส.ค. ๑ แปลงเดียวกันและมีที่ตั้งตัวแปลง ที่ดินติดกันมาพิสูจน์สิทธิร่วมกับกลุ่มแผ่นดินของเรา

๘. คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ(กบร.) ได้ประชุมครั้งที่ ๑/ ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลา ๑๔.๐๐ น. โดยได้นำเรื่องร้องเรียนของราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ตามข้อ ๒.๑ มาพิจารณา ซึ่งได้มีมติในการประชุม ดังนี้ (เอกสารหมายเลข ๘)

๘.๑ กรณี ตามข้อ ๗.๑ เห็นชอบให้ผู้แทนของกลุ่มฯ เข้าชี้แจงข้อมูลต่อที่ ประชุมอนุกรรมการฯ แต่ไม่เห็นชอบให้เข้าร่วมประชุมพิจารณาในฐานะอนุกรรมการ เนื่องจากไม่สอดคล้อง กับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และหลักกฎหมายในประเด็นความเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับการโต้แย้งสิทธิในที่ดินของรัฐ

๘.๒ กรณี ตามข้อ ๗.๒ หลักฐานการสอบสวนสิทธิตามที่คณะกรรมการชุดที่

/กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง เป็นเพียงเอกสารหลักฐานอื่นที่มีส่วนสนับสนุนว่า มีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการหวงห้ามที่ดินของรัฐตาม มาตรการของ กพร. ข้อ ๑.๓ จึงต้องใช้ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาพิสูจน์สิทธิ

๘.๑ กรณี ตามข้อ ๗.๓ การแก้ไขปัญหาดามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ให้ดำเนินการพิสูจน์สิทธิตามมาตรการ กพร. โดยผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งทางราชการได้ถ่ายภาพเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ หากผลการพิจารณาแก้ไขไม่เป็นที่พอใจแก่ผู้เรียกร้อง ก็ยังชอบที่จะใช้สิทธิในทางศาลตามที่กฎหมายบัญญัติได้

๘.๔ กรณี ตามข้อ ๗.๔ การคัดแยกกลุ่มราษฎรที่มีผู้ร้องเรียนออกจากการพิจารณาแก้ไขปัญหา ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่เป็นการยุติธรรมที่จะแก้ไขปัญหาลเฉพาะกลุ่มผู้ร้องเรียน และอาจถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งขัดกับหลักการทางกฎหมายและการปกครองที่ได้มีการคุ้มครองและรับรองสิทธิไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๘. จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นว ๐๐๑๗.๑/๗๘๔๖ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒ รายงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ว่าราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ประมาณ ๑๐๐ คน ได้เดินทางมายังศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ ในวันที่ ๗-๑๐ เมษายน ๒๕๕๒ ปักหลักชุมนุมและมีหนังสือเรียนอธิบดีกรมที่ดิน เพื่อติดตามการออกโฉนดที่ดินตามบันทึกผลการหารือเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยขอให้กรมที่ดินพิจารณาสั่งการให้ผู้สำรวจศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้ผู้ร้อง “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้าและแจ้งขั้นตอนรายละเอียดระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ เพื่อความชัดเจนในการติดตามตรวจสอบการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป มิฉะนั้นจะรวมตัวเรียกร้องอยู่ที่ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจต่อไป จนกว่าจะได้คำตอบที่พอใจ

๑๐. เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เวลาประมาณ ๑๓.๓๐ น. นายชัยพันธุ์ ประภาสวัต , นางนภาพร จันทร์แจ้ง ตัวแทนชาวบ้าน “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ได้มาติดตามการออกโฉนดที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอบางน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๔๙๕ ณ ศูนย์บริการประชาชน ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งตัวแทนราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ได้มีข้อสรุปนำเรียนอธิบดีกรมที่ดินเพื่อดำเนินการ ดังนี้

๑๐.๑ ให้กรมที่ดินดำเนินการตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/๑๒๔๗๐ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎรในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขต หวงห้ามที่ดินอำเภอบางน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๔๙๕ ข้อ ๒.๓ ราษฎรกลุ่มแผ่นดินของเราได้ยื่นข้อเรียกร้อง โดยเห็นว่าการสอบสวน

/และการตรวจสอบ...

และการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการครอบครองและทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐซึ่งได้มีการหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามฯพ.ศ.๒๔๗๕ นั้น คณะอนุกรรมการตามคำสั่งซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้ง ได้ทำการสอบสวนพยานบุคคลในพื้นที่และพิสูจน์แล้วได้ความว่ามีการครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการประกาศกำหนดเป็นเขตหวงห้าม การสอบสวนดังกล่าวได้ทำการตรวจพิสูจน์จากสภาพพื้นที่จริง มีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากกว่าการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ เพราะสภาพการทำประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ย่อมแตกต่างกัน อีกทั้งการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศก็อ่านจากภาพถ่ายทางอากาศที่ถ่ายไว้ เมื่อพ.ศ. ๒๔๘๖ มิใช่ภาพถ่ายทางอากาศที่ถ่ายในขณะที่มีการประกาศกำหนดเป็นเขตหวงห้าม คือ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ดังนั้น จึงต้องถือเอาผลการสอบสวนของคณะอนุกรรมการและความเห็นของคณะกรรมการที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง ซึ่งฟังว่าได้มีการครอบครองการทำประโยชน์มาก่อนการหวงห้ามเป็นหลักในการพิจารณาให้สิทธิแก่ราษฎรโดยไม่ต้องทำการพิสูจน์สิทธิตามมาตรการของ กพร.อีก และให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินแก่ราษฎรตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๑ ต่อไป

๑๐.๒ ให้กรมที่ดินดำเนินการประกาศแจกโฉนดที่ดินและออกโฉนดที่ดินของผู้ร้องกลุ่มแผ่นดินของเราส่วนที่เหลือจากโฉนดที่ดินที่ออกมาแล้ว เพื่อหาผู้คัดค้านในการออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ด้วยเหตุผลที่ว่าคณะอนุกรรมการตามคำสั่งซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้ง ได้ทำการสอบสวนพยานบุคคลในพื้นที่และพิสูจน์แล้ว ได้ความว่ามีการครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการประกาศกำหนดเป็นเขตหวงห้ามและที่ดินของผู้ร้องกลุ่มแผ่นดินของเรา มิใช่ที่รกร้างว่างเปล่า ซึ่งตกอยู่ภายในแนวเขตหวงห้ามตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๗๕

๑๑. กรมที่ดินได้มีบันทึก คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๑/๑๔๕๑๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำเรียน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย(นายถาวร เสนเนียม) เพื่อโปรดทราบ ว่ากรมที่ดินได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๑๐ ว่าการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๔๗๕ ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา โดยนำผลการประชุมเจรจา เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ว่าโดยหลักการพิจารณาการออกเอกสารสิทธิที่ดินในที่ดินของรัฐทุกประเภท เช่น เขตพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามฯต่างๆ โดยทั่วไปจะต้องใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาคการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคการบุกรุกที่ดินของรัฐ

/เรื่อง...

เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ประกอบกับพื้นที่เขตพระราช-
 ฤกษ์ที่กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐
 วางแนวทางการแก้ไขปัญหาวังไว้โดยเฉพาะ ซึ่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ(กบร.)ได้มี
 มติในที่ประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ว่าหลักฐานการสอบสวนสิทธิตามที่คณะกรรมการชุดที่
 กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง เป็นเพียงเอกสารหลักฐานอื่นที่มีส่วนสนับสนุนว่า มีการครอบครองทำ
 ประโยชน์มาก่อนการหวงห้ามที่ดินของรัฐ ตามมาตรการของ กบร. ข้อ ๑.๓ จึงต้องใช้ผลการอ่านภาพ
 ถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาพิสูจน์สิทธิ

ตัวแทนราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ไม่ยอมรับการดำเนินการตามมาตรการ กบร.
 และผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศเนื่องจากผลการอ่านแปลไม่เป็นคุณ จึงมีความประสงค์ที่จะให้นำ
 ผลการสอบสวนของคณะอนุกรรมการระดับอำเภอ ๓ อำเภอ โดยอ้างว่าเรื่องนี้สามารถแก้ไขปัญหาก็
 โดยทางราชการ ต้องยกเว้นการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
 พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิ
 การครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ และให้ถือว่าผลการสอบสวนของคณะอนุกรรมการระดับ
 อำเภอ ๓ อำเภอ เป็นเอกสารหลักฐานทางราชการ ตามมาตรการ กบร. ข้อ ๑.๑ สามารถออกโฉนดที่ดินตามมติ
 คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ตามนัยหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สตุ
 ที่ นร ๐๕๐๖/๑๓๒๑๕ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๑ ได้ แม้กรมที่ดินจะได้ชี้แจงแล้วแต่ตัวแทน
 ราษฎร“กลุ่มแผ่นดินของเรา” คงยืนยันให้กรมที่ดินออกโฉนดที่ดินให้ตามเหตุผลที่ได้กล่าวอ้าง กรมที่ดินจึง
 เสนอทางออกจะทำให้ต่อเมื่อยกเว้นการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน
 ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ และเพื่อให้การแก้ไขปัญหามีราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา”ในทางที่เป็นคุณนั้น จะต้อง
 แก้ไขมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และจากผลการเจรจาตั้งกล่าววกรมที่ดิน
 จึงต้องเสนอผลการเจรจาดังกล่าวผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา
 ตัดสินใจว่าจะยกเว้นการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
 พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามที่เสนอมาได้หรือไม่ ซึ่งกรมที่ดินได้ดำเนินการแล้วตามนัยบันทึกกรมที่ดิน ที่ มท
 ๐๕๐๖.๑/๕๔๘๔ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๑๒. ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดนครสวรรค์-
 พิจิตร-อุทัยธานี ได้มีบันทึกที่ มท ๐๕๐๖.๓/๒๐๖๐ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ รายงานผลการดำเนินการ
 ลงนามในโฉนดที่ดิน ตามที่ธนาคารให้ความเห็นชอบ กรณี มีร่องรอยการทำประโยชน์ทั้งแปลงแล้ว จำนวน

๑๖๗ แปลง เป็นของราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” จำนวน ๑๔๑ แปลง (ลำดับที่ ๑ – ๑๔๑) และของราษฎรทั่วไป จำนวน ๒๖ แปลง (ลำดับที่ ๑๔๒ – ๑๖๗) (เอกสารหมายเลข ๕)

๑๓. วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีหนังสือ ค่วนที่สด ที่ ๐๐๑๗.๒/๑๕๕ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึง ปลัดกระทรวงมหาดไทย , อธิบดีกรมการปกครอง , หัวหน้าฝ่ายอำนวยการกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน และอธิบดีกรมที่ดิน ว่า ได้มีราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครสวรรค์ พยุหะคีรี และ โกรกพระ ในนาม “เครือข่ายราษฎรผู้ขอความเป็นธรรมในการออกโฉนดที่ดิน” จำนวน ๓๑๑ คน ได้เดินทางมารวมตัวกันที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อร้องเรียนถึงการที่ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เสมอภาคในการออกโฉนดที่ดินและขอความเป็นธรรมให้เร่งรัดการดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้กับราษฎรของกลุ่ม ด้วยความเท่าเทียมกันและใช้มาตรฐานเดียวกันกับราษฎรที่เป็นสมาชิก “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ได้เดินทางไปรับหนังสือเรียกร้องจากกลุ่ม “เครือข่ายราษฎรผู้ขอความเป็นธรรมในการออกโฉนดที่ดิน” ด้วยตนเองและร่วมประชุมหาแนวทางแก้ไขร่วมกับผู้แทนของกลุ่มผู้ชุมนุม ผลการประชุมได้ข้อยุติว่า ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครสวรรค์ และศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ – พิจิตร – อุทัยธานี ตรวจสอบการดำเนินการของราษฎรแต่ละรายว่าอยู่ในขั้นตอนไหน แล้วให้เร่งรัดแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องเสนอให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัดนครสวรรค์ พิจารณาพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินโดยเร่งด่วนต่อไป (เอกสารหมายเลข ๑๐)

๑๔. สำหรับการประกาศเขตพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินฯ มีการประกาศอยู่ในหลายพื้นที่ เช่น พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในอำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอวังขนาบ อำเภอบ้านทวน และอำเภอวังกะ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.๒๔๘๑ , พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินในท้องที่อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี และอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๔๘๓ เป็นต้น ซึ่งในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.๒๔๘๑ ได้มีโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาดินสงวนหวงห้าม

๑๕. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแก้ไขปัญหาดินทำกิน กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน และเร่งรัดออกเอกสารสิทธิแก่ประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือค่วนที่สุด ที่ ๓๖๑๖ / ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ แจ้งอธิบดีกรมที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีการยกเลิกการหวงห้ามหรือการสงวนที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ของทางราชการ พ.ศ. ... (เอกสารหมายเลข ๑๑)

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ร้องเรียนเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินในเขตพระราชฤทธิกำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๕๔๙ อย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องและการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้แก่ประชาชน แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปรากฏดังนี้

๑. การแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของราษฎรเฉพาะในที่ดินเขตพระราชฤทธิกำหนดเขตหวงห้าม พ.ศ.๒๕๔๙ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ นั้น เป็นการนำแนวทางแก้ไขปัญหามาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคือที่ดินของราษฎร (มาตรการ กบร. โดยทั่วไป) เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ มาปฏิบัติโดยเพิ่มเติมหลักการการพิจารณา กรณีที่ดินที่ราษฎรได้ครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนการหวงห้ามแต่ไม่มีหลักฐาน (ตามมาตรการ กบร. ข้อ ๑.๑ และ ๑.๒) ให้จังหวัดดำเนินการตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคือที่ดินของราษฎร เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ข้อ ๑.๓ โดยในการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศให้พิจารณาเป็นระวาง / หมู่บ้าน / ชุมชน กรณีมีร่องรอยการทำประโยชน์เป็นหย่อม ๆ ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของพื้นที่ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการแก้ไขปัญหาคือที่ดินของราษฎรจะกำหนด ให้พิจารณาให้สิทธิในที่ดินทั้งพื้นที่ที่ตรวจสอบ โดยให้ส่วนราชการถอนการหวงห้ามเฉพาะส่วนที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการประกาศสงวนหวงห้ามเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคือที่ดินของราษฎร (กบร.) ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และมีมติในการประชุมว่า หลักฐานการสอบสวนสิทธิตามที่คณะกรรมการชุดที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง (คณะกรรมการระดับอำเภอ ๓ อำเภอ) เป็นเพียงเอกสารหลักฐานอื่นที่มีส่วนสนับสนุนว่ามีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการหวงห้ามที่ดินของรัฐตาม มาตรการของ กบร. จึงต้องใช้ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาพิสูจน์สิทธิ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้กรมที่ดินไม่สามารถนำหลักฐานการสอบสวนสิทธิตามที่คณะกรรมการชุดที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งนำมาพิจารณาออก โฉนดที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีข้อ ๑. ได้

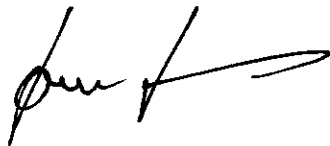
✖ และหากจะดำเนินการพิจารณาออกโฉนดที่ดินให้กับราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ที่ต้องการให้นำผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการระดับอำเภอ ๓ อำเภอ ที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งแล้วเชื่อว่าราษฎรมีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.๒๕๔๙ อันจะสามารถดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ตามนัยหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่ กศ. ที่ นร ๐๕๐๖/๑๓๒๑๕ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๑ ได้ก็จะต้องมี

การแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ก่อน เพื่อให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงตามผลการ
สอบสวนสิทธิของคณะอนุกรรมการระดับอำเภอ ๓ คณะ ที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งดังกล่าว สามารถ
นำไปดำเนินการออกโฉนดที่ดินได้โดยไม่ต้องอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ แต่ทุกแปลงจะต้องส่งให้
หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลที่ดินของรัฐ คือ กรมธนารักษ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบไปตามนั้น
ด้วย หรือ

๒. หากไม่มีมติคณะรัฐมนตรีแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐
 การร้องเรียนจากรายการ “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ก็จะไม่สิ้นสุด ประกอบกับที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกา
 กำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีราษฎรเข้าไปครอบครองและทำประโยชน์ไม่ว่าจะก่อน
 หรือหลังการหวงห้ามที่ดินอยู่จำนวนมาก กระทั่งพื้นที่ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ
 พ.ศ. ๒๔๙๕ ดังนั้น ในมาตรการระยะยาวเพื่อแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของราษฎรให้เป็นไปอย่างถูกต้อง
 และเป็นธรรมโดยคำนึงถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการอำนวยความสะดวกให้แก่
 ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นรายการ “กลุ่มแผ่นดินของเรา” หรือ รายการรายอื่น ที่ต้องการได้เอกสารสิทธิใน
 ที่ดินในเขต พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พ.ศ. ๒๔๙๕ อย่างเท่าเทียมกัน จึงเห็นควรให้
 มีการพิจารณาถอนการหวงห้ามโดยการกันเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ
 อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. ๒๔๙๕ เฉพาะในส่วนที่ราษฎรครอบครองและ
 ทำประโยชน์ออกจากเขตที่ได้หวงห้ามไว้ในปัจจุบันโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามนัยมาตรา ๘
 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อดำเนินการให้แก่ราษฎรที่ครอบครองและทำประโยชน์ใน
 ที่ดินบริเวณดังกล่าวตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๑๕๕๒

เอกสารแนบท้ายหนังสือกระทรวงมหาดไทย คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๓/๕๗๐๕

ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

แผ่นที่

๑. คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๕๕ / ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ ๑
๒. คำสั่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของราษฎร เรื่องที่ดินในเขตพระราช
กฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้าม อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ
จังหวัดนครสวรรค์ ๑๐
๓. หนังสือจังหวัดนครสวรรค์ ที่ มท ๐๐๑๕.๒/๑๕๗๕ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๕ ๑๓
๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี คำนวณที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖ / ๑๓๒๑๕ ลงวันที่
๒ สิงหาคม ๒๕๕๒ ๑๕
๕. คำสั่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ที่ ๒ / ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการพิจารณาพิจารณาผลการพิสูจน์สิทธิ ของ กพร. จังหวัดนครสวรรค์
ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ๑๗
๖. หลักเกณฑ์ของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรื่อง การพิจารณา
ให้สิทธิในที่ดินทั้งพื้นที่ที่ตรวจสอบเป็นระวาง/หมู่บ้าน/ชุมชน ๑๕
๗. มาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิ
การครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ๒๑
๘. บัญชีรายชื่อราษฎรกลุ่มแผ่นดินของเรา จำนวน ๑,๒๑๕ แปลง ๒๕
๙. รายงานการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กพร.)
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ วันจันทร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ๖๗
๑๐. บันทึกข้อตกลงฉบับลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ๘๗
๑๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/๑๒๔๗๐ ลงวันที่ ๒๕ พ.ย. ๒๕๕๑ ๕๒
๑๒. หนังสือคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ที่ ทส ๐๒๐๓/๘๐
ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ๕๕
๑๓. บันทึกสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๑๐๐.๓/๑๖๗
ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ๑๐๑
๑๔. บันทึกสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๑๐๐.๓/๓๖๘
ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ๑๐๒
๑๕. บันทึกกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๓/๕๔๘๔ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ๑๐๓
๑๖. หนังสือจังหวัดนครสวรรค์ คำนวณที่สุด ที่ นว ๐๐๑๗.๑/๗๘๔๖ ลงวันที่ ๕ เม.ย. ๒๕๕๒ ๑๑๗
๑๗. หนังสือติดตามการออกโฉนดที่ดินของราษฎรกลุ่มแผ่นดินของเราลงวันที่ ๑๕ พ.ค.๒๕๕๒ ๑๒๗
๑๘. หนังสือจังหวัดนครสวรรค์ คำนวณที่สุด ที่ ๐๐๑๗/๑๕๕ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ๑๒๘
๑๙. บันทึกศูนย์อำนวยการเดินสำรวจฯ.นครสวรรค์ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ๑๒๙
๒๐. หนังสือสภาผู้แทนราษฎร คำนวณที่สุด ที่ ๓๖๑๖/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ๑๓๗